

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

zo 14. februára 2019*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Články 56 a 63 ZFEÚ – Slobodné poskytovanie služieb – Voľný pohyb kapitálu – Vnútroštátna právna úprava stanovujúca neplatnosť zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom uzatvorených s veriteľom bez povolenia – Nariadenie (EÚ) č. 1215/2012 – Článok 17 ods. 1 – Zmluva o úvere uzatvorená fyzickou osobou na účely poskytovania ubytovacích služieb v oblasti cestovného ruchu – Pojem „spotrebiteľ“ – Článok 24 bod 1 – Výlučná právomoc v oblasti vecných práv k nehnuteľnostiam – Žaloba na určenie neplatnosti zmluvy o úvere a na výmaz vkladu záložného práva z katastra nehnuteľností“

Vo veci C-630/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Općinski sud u Rijeci – Stalna služba u Rabu (Mestský súd Rijeka – stála pobočka Rab, Chorvátsko) zo 6. novembra 2017 a doručený Súdnemu dvoru 9. novembra 2017, ktorý súvisí s konaním:

Anica Milivojević

proti

Raiffeisenbank St. Stefan-Jagerberg-Wolfsberg eGen,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu predsedu druhej komory, sudcovia A. Prechal, C. Toader (spravodajkyňa), A. Rosas a M. Ilešič,

generálny advokát: E. Tančev,

tajomník: M. Aleksejev, vedúci oddelenia,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 5. septembra 2018,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Raiffeisenbank St. Stefan-Jagerberg-Wolfsberg eGen, v zastúpení: D. Malnar, M. Mlinac, P. G. Baučić, P. Novak, M. Sabolek, E. Garankić a A. Đureta, odvetníci, za právnej pomoci T. Borić, profesor,
- chorvátska vláda, v zastúpení: T. Galli, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: M. Heller, L. Malferrari a M. Mataija, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: chorvátčina.

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 14. novembra 2018,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 56 a 63 ZFEÚ, ako aj článku 4 ods. 1, článku 17, článku 24 bodu 1 a článku 25 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 351, 2012, s. 1).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pani Anicou Milivojevićovou s bydliskom v Chorvátsku a Raiffeisenbank St. Stefan-Jagerberg-Wolfsberg eGen (ďalej len „Raiffeisenbank“), spoločnosťou založenou podľa rakúskeho práva, vo veci žaloby, ktorú podala pani Milivojevićová, na určenie neplatnosti zmluvy o úvere uzatvorenej so spoločnosťou Raiffeisenbank, a notárskej zápisnice o zriadení hypotekárneho záložného práva na zabezpečenie pohľadávky vyplývajúcej z tejto zmluvy, ako aj na výmaz tohto záložného práva z katastra nehnuteľností.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Podľa odôvodnení 6, 15 a 18 nariadenia č. 1215/2012:
„(6) Na dosiahnutie cieľa voľného obehu rozsudkov v občianskych a obchodných veciach je potrebné a vhodné, aby normy upravujúce právomoc súdov, uznávanie a výkon rozsudkov sa upravili právnym aktom Únie, ktorý je záväzný a priamo uplatniteľný.
...
(15) Normy právomoci by mali byť ľahko predvídateľné a vychádzať zo zásady, že právomoc sa všeobecne zakladá podľa bydliska žalovaného. ...
...
(18) V oblasti poistenia, spotrebiteľských a pracovných zmlúv by slabší účastník mal byť chránený normami právomoci, ktoré lepšie chránia jeho záujmy než všeobecné normy.“
- 4 Článok 4 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:
„Ak nie je v tomto nariadení uvedené inak, osoby s bydliskom na území členského štátu sa bez ohľadu na ich štátne občianstvo žalujú na súdoch tohto členského štátu.“
- 5 Článok 8 bod 4 uvedeného nariadenia znie:
„Osobu s bydliskom na území členského štátu možno tiež žalovať:
...
4. vo veciach súvisiacich so zmluvou, ak žalobu možno spojiť so žalobou proti tomu istému žalovanému vo veciach vecných práv k nehnuteľnosti, na súde členského štátu, na území ktorého sa majetok nachádza.“

6 Podľa článku 17 ods. 1 toho istého nariadenia:

„Vo veciach týkajúcich sa zmluvy uzavretej spotrebiteľom na účely, ktoré nie je možné považovať za súčasť jeho podnikania alebo povolania, sa právomoc určí podľa tohto oddielu...“

7 Článok 18 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1215/2012 stanovuje:

„1. Spotrebiteľ môže žalovať druhého účastníka zmluvy buď na súdoch členského štátu, v ktorom má tento účastník bydlisko, alebo – bez ohľadu na bydlisko druhého účastníka – na súdoch podľa miesta bydliska spotrebiteľa.

2. Druhý účastník zmluvy môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.“

8 Podľa ustanovení článku 19 tohto nariadenia:

„Od ustanovení tohto oddielu sa možno odchýliť len dohodou:

1. dojednanou po vzniku sporu;
2. ktorá umožňuje spotrebiteľovi začať konanie na iných súdoch, než tých, ktoré sú uvedené v tomto oddiele, alebo
3. dojednanou medzi spotrebiteľom a druhým účastníkom zmluvy, ak obaja majú v čase uzavretia zmluvy bydlisko alebo obvyklý pobyt v tom istom členskom štáte, a ktorá udeľuje právomoc súdom tohto členského štátu za predpokladu, že takáto dohoda nie je v rozpore s právnym poriadkom tohto členského štátu.“

9 Podľa článku 24 bodu 1 prvého pododseku uvedeného nariadenia:

„Výlučnú právomoc majú tieto súdy členského štátu bez ohľadu na bydlisko účastníkov:

1. v konaniach, ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti alebo nájom nehnuteľnosti, súdy členského štátu, v ktorom sa táto nehnuteľnosť nachádza.“

10 V súlade s článkom 25 ods. 1 a 4 toho istého nariadenia:

„1. Ak sa účastníci zmluvy bez ohľadu na svoje bydlisko dohodli, že súd alebo súdy členského štátu majú právomoc na riešenie sporov, ktoré vznikli alebo môžu vzniknúť v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom, potom má právomoc tento súd alebo tieto súdy, pokiaľ dohoda nie je podľa právneho poriadku tohto členského štátu vecne neplatná. Táto právomoc súdu je výlučná, ak sa účastníci nedohodli inak. ...

...

4. Dohody alebo ustanovenia listiny zriaďujúcej poručnícky fond o voľbe právomoci sú právne neúčinné, ak sú v rozpore s článkami 15, 19 alebo 23 alebo ak súdy, ktorých právomoc sa má nimi vylúčiť, majú výlučnú právomoc podľa článku 24.“

11 Článok 66 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, ktorý upravuje časovú pôsobnosť tohto nariadenia, stanovuje:

„Toto nariadenie sa uplatňuje len na konania začaté, na listiny úradne vyhotovené alebo zaregistrované ako verejné listiny a na súdne zmiery schválené alebo uzavreté od 10. januára 2015.“

Chorvátske právo

Zákon o záväzkových vzťahoch

- 12 § 322 Zakon o obveznim odnosima (zákon o záväzkových vzťahoch) v znení uplatniteľnom vo veci samej (*Narodne novine*, br. 78/2015) (ďalej len „zákon o záväzkových vzťahoch“) stanovuje:

„1. Akákoľvek dohoda, ktorá je v rozpore s Ústavou Chorvátskej republiky, s kogentnými právnymi predpismi alebo dobrými mravmi je absolútne neplatná, pokiaľ účel porušeného pravidla neodkazuje na iný právny následok alebo pokiaľ nie je zákonom v konkrétnom prípade ustanovené inak.

2. Ak zákaz uzatvoriť danú zmluvu platí len pre jednu zo zmluvných strán, zmluva je platná, pokiaľ nie je zákonom ustanovené v konkrétnom prípade inak, a strana, ktorá porušila zákonný zákaz je povinná znášať následky, ktoré z toho vyplývajú.“

- 13 Podľa § 323 ods. 1 tohto zákona:

„Pokiaľ je zmluva absolútne neplatná, každá zmluvná strana je povinná vrátiť druhej zmluvnej strane všetko, čo na základe absolútne neplatnej zmluvy prijala a ak to nie je možné alebo ak povaha plnenia toto vrátenie neumožňuje, zaplatiť primeranú peňažnú náhradu, ktorá bude stanovená na základe cien platných v čase vydania súdneho rozhodnutia, pokiaľ nie je zákonom ustanovené inak.“

Zákon o spotrebiteľskom úvere

- 14 Zakon o potrošačkom kreditiranju (zákon o spotrebiteľskom úvere, *Narodne novine*, br. 75/2009) (ďalej len „zákon o spotrebiteľskom úvere“) nadobudol účinnosť 1. januára 2010. § 29 ods. 1 tohto zákona spresňuje, že s výhradou určitých výnimiek sa neuplatňuje na zmluvy o úvere, ktoré boli uzatvorené pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona.

- 15 Tento zákon bol zmenený prostredníctvom Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o spotrebiteľskom úvere, *Narodne novine*, br. 102/2015) (ďalej len „zákon o spotrebiteľskom úvere, v znení zmien“).

- 16 § 19 j zákona o spotrebiteľskom úvere, v znení zmien, nazvaný „Neplatnosť zmlúv a účinky neplatnosti“, znie:

„1. Pokiaľ zmluvu o úvere uzatvoril veriteľ alebo sprostredkovateľ úveru, ktorý nemá povolenie požadované na poskytovanie spotrebiteľských úverov alebo na to, aby konal ako sprostredkovateľ spotrebiteľských úverov, takáto zmluva je absolútne neplatná.

2. Pokiaľ sa musí vrátiť to, čo bolo prijaté podľa odseku 1 tohto §, spotrebiteľ je povinný zaplatiť úroky z prijatej sumy, a to odo dňa, keď rozhodnutie, ktorým bola konštatovaná neplatnosť, nadobudlo právoplatnosť.“

- 17 § 19 l zákona o spotrebiteľskom úvere, v znení zmien, nazvaný „Súdna právomoc“, stanovuje:

„1. V sporoch týkajúcich sa zmluvy o úvere môže spotrebiteľ podať proti druhej zmluvnej strane žalobu buď na súdoch štátu, na území ktorého má druhá zmluvná strana sídlo, alebo – bez ohľadu na sídlo druhej zmluvnej strany – na súde podľa miesta bydliska spotrebiteľa.

2. Druhá zmluvná strana môže žalovať spotrebiteľa len na súdoch členského štátu, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko.“

...“

Zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom

18 § 1 Zakon o nišetnosti ugovora o kreditu s međunarodnim obilježjima sklopljenih u Republici Hrvatske s neovlaštenim vjerovnikom (zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom, ktoré boli uzatvorené v Chorvátskej republike s veriteľom bez povolenia“, *Narodne novine*, br. 72/2017, ďalej len „zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom“), nazvaný „Cieľ zákona“, stanovuje:

„1. Tento zákon sa uplatňuje na zmluvy o úvere s medzinárodným prvkom, ktoré boli uzatvorené v Chorvátskej republike medzi dlžníkmi a veriteľmi bez povolenia...

2. Tento zákon sa uplatňuje aj na iné právne úkony uskutočnené v Chorvátskej republike medzi dlžníkmi a veriteľmi bez povolenia, ktoré vyplývajú zo zmluvy o úvere s medzinárodným prvkom v zmysle odseku 1 tohto paragrafu alebo ktoré sú na nej založené.“

19 Podľa § 2 tohto zákona nazvaného „Definície“:

„Na účely tohto zákona sa pod pojmom:

- ‚dlžník‘ rozumie akákoľvek fyzická alebo právnická osoba, ktorej bol poskytnutý úver na základe zmluvy o úvere s medzinárodným prvkom alebo akákoľvek osoba, ktorá má ako spoludlžník, veriteľ dlžníka, veriteľ spoludlžníka alebo ručiteľ prospech z toho, že bol inej osobe poskytnutý úver,
- ‚veriteľ bez povolenia‘ rozumie akákoľvek právnická osoba, ktorá sa na základe zmluvy o úvere s medzinárodným prvkom zaviazala poskytnúť dlžníkovi úver a ktorá nemá v čase uzavretia zmluvy o úvere s medzinárodným prvkom sídlo na území Chorvátskej republiky a ponúka alebo poskytuje v Chorvátskej republike služby spojené s poskytovaním úverov, hoci nespĺňa podmienky stanovené v príslušných predpisoch na poskytovanie takýchto služieb a konkrétnejšie nemá povolenia a/alebo schválenia vydané príslušnými orgánmi Chorvátskej republiky,
- ‚zmluva o úvere s medzinárodným prvkom‘ rozumie akákoľvek zmluva o úvere, zmluva o pôžičke alebo iná zmluva, ktorou veriteľ bez povolenia poskytol dlžníkovi určitú peňažnú sumu a ktorou sa dlžník zaviazal zaplatiť dohodnuté úroky a vrátiť čerpanú sumu v lehote a podľa dohodnutých podmienok.“

20 § 3 uvedeného zákona, nazvaný „Neplatnosť zmlúv o úvere“, stanovuje:

„1. Zmluvy o úvere s medzinárodným prvkom, ktoré boli uzavreté v Chorvátskej republike medzi dlžníkmi a veriteľmi bez povolenia, sú absolútne neplatné.

2. Odchylne od odseku 1 tohto paragrafu sa nemožno dovolávať neplatnosti, ak zmluva bola v plnom rozsahu splnená.“

21 § 4 toho istého zákona, nazvaný „Neplatnosť ostatných právnych úkonov“, uvádza:

„Akákoľvek notárska zápisnica vyhotovená na základe absolútne neplatnej zmluvy v zmysle § 3 tohto zákona alebo v súvislosti s ňou je absolútne neplatná.“

- 22 § 7 zákona o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom, ktorý upravuje „účinky neplatnosti“, stanovuje:

„Každá zmluvná strana je povinná vrátiť druhej zmluvnej strane všetko, čo na základe absolútne neplatnej zmluvy prijala a ak to nie je možné alebo ak povaha plnenia toto vrátenie neumožňuje, zaplatiť primeranú peňažnú náhradu, ktorá bude stanovená na základe cien platných v čase vydania súdneho rozhodnutia.“

- 23 § 8 tohto zákona stanovuje pravidlá o právomoci takto:

„1. V sporoch týkajúcich sa zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom v zmysle tohto zákona môže dlžník podať proti veriteľovi bez povolenia žalobu buď na súdoch štátu, na území ktorého má veriteľ bez povolenia sídlo, alebo – bez ohľadu na sídlo veriteľa bez povolenia – na súde podľa miesta bydliska alebo sídla dlžníka.

2. Veriteľ bez povolenia môže podať proti dlžníkovi žalobu v zmysle odseku 1 tohto paragrafu len na súdoch štátu, na území ktorého má dlžník bydlisko alebo sídlo. Rozhodným právom pre absolútne neplatné zmluvy v zmysle tohto zákona je výlučne chorvátske právo a súd, na ktorý bola podaná žaloba na určenie neplatnosti zmluvy, uplatní na takúto žalobu tento zákon bez toho, aby skúmal, či existujú predpoklady na uplatnenie práva miesta uzatvorenia zmluvy podľa iných právnych predpisov.“

- 24 § 10 uvedeného zákona znie:

„1. Zmluvy o úvere s medzinárodným prvkom v zmysle tohto zákona, ktoré boli uzatvorené v Chorvátskej republike pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona medzi dlžníkmi a veriteľmi bez povolenia, sú absolútne neplatné odo dňa ich uzatvorenia s následkami uvedenými v § 7 tohto zákona.

2. Ostatné právne úkony uskutočnené v Chorvátskej republike pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona medzi dlžníkmi a veriteľmi bez povolenia, ktoré vyplývajú zo zmluvy o úvere s medzinárodným prvkom v zmysle §1 ods. 1 tohto zákona alebo sú na nej založené, sú od počiatku absolútne neplatné s následkami uvedenými v § 7 tohto zákona.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 25 Dňa 23. apríla 2015 podala pani Milivojevićová na vnútroštátny súd Općinski sud u Rijeci – Stalna služba u Rabu (Mestský súd Rijeka – stála pobočka Rab, Chorvátsko) žalobu proti spoločnosti Raiffeisenbank na určenie neplatnosti zmluvy o úvere, ktorá bola medzi zmluvnými stranami uzatvorená 5. januára 2007 vo výške 47 000 eur (ďalej len „predmetná zmluva“), a notárskej zápisnice o zriadení hypotekárneho záložného práva na zabezpečenie pohľadávky vyplývajúcej z tejto zmluvy, ako aj na výmaz tohto záložného práva z katastra nehnuteľností.
- 26 Na podporu svojej žaloby sa pani Milivojevićová odvolávala na ustanovenia § 322 ods. 1 zákona o záväzkových vzťahoch, podľa ktorých zmluva, ktorá odporuje Ústave Chorvátskej republiky, kogentným právnym predpisom alebo dobrým mravom, je absolútne neplatná.
- 27 Hoci je vo veci samej nesporné, že Raiffeisenbank bola „veriteľom bez povolenia“ v zmysle § 2 zákona o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom, tzn. veriteľom so sídlom v inom členskom štáte, ktorý nemal náležité oprávnenie zo strany Hrvatska narodna banka (Chorvátska národná banka) poskytovať úvery v Chorvátsku, vnútroštátny súd uvádza, že zmluvné strany sa rozchádzajú, pokiaľ ide o určité skutkové okolnosti, ktoré sa týkajú okrem iného miesta uzatvorenia predmetnej zmluvy. Zatiaľ čo Raiffeisenbank tvrdí, že táto zmluva bola uzatvorená v Rakúsku, pani Milivojevićová tvrdí, že k uzatvoreniu zmluvy došlo v Chorvátsku.

- 28 Ako vyplýva z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, pani Milivojevićová tvrdila, že predmetnú zmluvu uzatvorila prostredníctvom sprostredkovateľa, ktorému zaplatila províziu, na účely rozšírenia a renovácie svojho domu, aby v ňom zriadila apartmány určené na prenájom. Z tohto rozhodnutia takisto vyplýva, že nemožno vylúčiť, že časť úveru bola použitá na súkromné účely. Pani Milivojevićová okrem iného uviedla, že mala v úmysle splatiť úver prostredníctvom ziskov z tejto činnosti.
- 29 Zo spisu predloženého Súdneho dvoru rovnako vyplýva, že predmetná zmluva obsahovala doložku o voľbe alternatívnej právomoci súdu v prospech buď rakúskych súdov, alebo súdov podľa bydliska dlžníka.
- 30 Pojednávanie s prednesmi účastníkov konania bolo ukončené 3. januára 2017.
- 31 Avšak po tom, čo 14. júla 2017 nadobudol účinnosť zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom, bola uznesením z 10. augusta 2017 opätovne otvorená ústna časť konania.
- 32 Vnútroštátny súd sa domnieva, že ak sa preukáže, že predmetná zmluva bola uzatvorená v Chorvátsku, bola by teraz na základe ustanovení tejto právnej úpravy neplatná, a to vzhľadom na jej retroaktívne uplatňovanie.
- 33 Tento súd si tak v prvom rade kladie otázku, či je zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom zlučiteľný s článkami 56 a 63 ZFEÚ, keďže sa domnieva, že táto právna úprava môže zasahovať do slobody spoločnosti Raiffeisenbank poskytovať finančné služby. Uvedený súd má pochybnosti, či ciele, ktoré chorvátska vláda uvádza na podporu retroaktívneho uplatňovania tohto zákona, by mohli odôvodňovať takýto zásah.
- 34 Vnútroštátny súd takisto poznamenáva, že zákon o spotrebiteľskom úvere, ako ho vykladal Vrhovni sud (Najvyšší súd, Chorvátsko), nemôže tvoriť základ pre určenie neplatnosti zmlúv o úvere uzatvorených pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona, v znení zmien, ku ktorému došlo 30. septembra 2015.
- 35 V tejto súvislosti vnútroštátny súd spresňuje, že po stretnutí medzi predsedom občianskoprávneho senátu Vrhovni sud (Najvyšší súd) a predsedami občianskoprávných senátov Županijski sudovi (župné súdy, Chorvátsko), ktoré sa konalo 11. a 12. apríla 2016, Vrhovni sud (Najvyšší súd) na základe dokumentu vyhoveného 12. apríla 2016 rozhodol takto:

„3.1. (právomoc)

V sporoch o neplatnosti zmlúv o úvere uzatvorených medzi žalujúcimi chorvátskymi fyzickými osobami (spotrebiteľmi) a zahraničnými právnickými osobami (banky), v ktorých sa rozhoduje o otázke právomoci po 1. júli 2013, má vždy právomoc ten chorvátsky súd, ktorý je určený podľa ustanovení článku 16 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42) a článku 17 nariadenia [č. 1215/2012].

3.2. (neplatnosť zmluvy)

Aj keď zahraničné banky, ktoré nemali povolenie požadované na poskytovanie takýchto služieb v Chorvátskej republike, mali zakázané takéto zmluvy uzatvárať, takéto zmluvy nie sú absolútne neplatné, keďže tento následok nebol uvedený v zákone o bankách ani v zákone o úverových inštitúciách pred 30. septembrom 2015, čo je dátum, keď došlo k stanoveniu tohto následku [po nadobudnutí účinnosti zákona o spotrebiteľskom úvere, v znení zmien].“

- 36 V druhom rade sa vnútroštátny súd s prihliadnutím na ustanovenia nariadenia č. 1215/2012 pýta na rôzne aspekty súvisiace s jeho medzinárodnou právomocou rozhodovať v konaní vo veci samej. V tejto súvislosti tento súd tvrdí, že podľa ustanovení chorvátskeho občianskeho súdneho poriadku môže v tejto fáze konania, ktoré pred ním prebieha, overiť svoju právomoc.
- 37 Uvedený súd má pochybnosti o zlučiteľnosti § 8 zákona o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom s pravidlami o právomoci stanovenými v nariadení č. 1215/2012. Kladie si tiež otázku, či vzhľadom na judikatúru Súdneho dvora, a predovšetkým na rozsudky z 3. júla 1997, Benincasa (C-269/95, EU:C:1997:337), a z 20. januára 2005, Gruber (C-464/01, EU:C:2005:32), sa predmetná zmluva môže kvalifikovať ako „zmluva uzatvorená so spotrebiteľom“ a či sa na spor vo veci samej vzťahujú pravidlá o výlučnej právomoci v oblasti vecných práv k nehnuteľnostiam, ktoré sú stanovené v článku 24 bode 1 tohto nariadenia.
- 38 Za týchto podmienok Općinski sud u Rijeci – Stalna služba u Rabu (Mestský súd Rijeka – stála pobočka Rab) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Majú sa články 56 a 63 [ZFEÚ] vykladať v tom zmysle, že im odporujú ustanovenia zákona o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom, ktoré boli uzatvorené v [Chorvátsku] s veriteľom bez povolenia..., a najmä ustanovenia § 10 tohto zákona, ktoré stanovujú absolútnu neplatnosť zmlúv o úvere a iných právnych úkonov vyplývajúcich zo zmluvy o úvere uzavretej medzi dlžníkom (v zmysle § 1 a § 2 prvej zarážky uvedeného zákona) a veriteľom bez povolenia (v zmysle § 2 druhej zarážky toho istého zákona) alebo založených na takej zmluve, aj keď boli uzavreté pred nadobudnutím účinnosti uvedeného zákona, a to od okamihu ich uzatvorenia, v dôsledku čoho je každá zmluvná strana povinná vrátiť druhej zmluvnej strane všetko, čo prijala na základe absolútne neplatnej zmluvy, a ak to nie je možné alebo ak povaha plnenia toto vrátenie neumožňuje, zaplatiť primeranú peňažnú náhradu, ktorá bude stanovená na základe cien platných v čase vydania súdneho rozhodnutia?
2. Má sa nariadenie [č. 1215/2012], najmä jeho článok 4 ods. 1 a článok 25, vykladať v tom zmysle, že mu odporujú ustanovenia § 8 ods. 1 a 2 zákona o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom uzavretých v [Chorvátsku] s veriteľom bez povolenia..., ktoré stanovujú, že v sporoch súvisiacich so zmluvami o úvere s medzinárodným prvkom v zmysle uvedeného zákona môže dlžník podať proti veriteľovi bez povolenia žalobu na súdoch štátu, na území ktorého má veriteľ bez povolenia sídlo, alebo – bez ohľadu na sídlo veriteľa bez povolenia – na súdoch podľa miesta, kde má dlžník bydlisko alebo sídlo, zatiaľ čo veriteľ bez povolenia v zmysle uvedeného zákona môže podať žalobu proti dlžníkovi len na súdoch štátu, na území ktorého má dlžník bydlisko alebo sídlo?
3. Ide o zmluvu uzavretú spotrebiteľom v zmysle článku 17 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 a ostatných ustanovení *acquis* Európskej únie, ak je príjemcom úveru fyzická osoba, ktorá uzavrela zmluvu o úvere s cieľom investovať do dovolenkových apartmánov na účely ich prenájmu a poskytovania ubytovacích služieb turistom na súkromí?
4. Má sa článok 24 bod 1 nariadenia č. 1215/2012 vykladať v tom zmysle, že súdy Chorvátskej republiky majú právomoc rozhodovať o žalobe na určenie neplatnosti zmluvy o úvere a vyhlásenia o zriadení záložného práva, ako aj na výmaz vkladu hypotekárneho záložného práva z katastra nehnuteľností, ak bolo na zabezpečenie splnenia povinností zo zmluvy o úvere zriadené záložné právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa na území Chorvátskej republiky?“

O prejudiciálnych otázkach

O právomoci Súdneho dvora preskúmať prvú otázku

- 39 Chorvátska vláda tvrdí, že Súdny dvor nemá právomoc preskúmať prvú otázku, keďže predmetná zmluva bola uzatvorená 5. januára 2007, teda pred pristúpením Chorvátskej republiky k Únii, ku ktorému došlo 1. júla 2013. Súdny dvor nemá právomoc odpovedať na prejudiciálnu otázku o výklade práva Únie, ktorú položil súd členského štátu, pokiaľ skutkové okolnosti, na ktoré by sa malo toto právo uplatniť, nastali pred pristúpením tohto členského štátu k Únii. Na pojednávaní táto vláda takisto tvrdila, že táto zmluva bola ukončená v priebehu roka 2012.
- 40 V tejto súvislosti treba v prvom rade konštatovať, že vnútroštátny súd sa v rámci prvej otázky pýta, či je s ustanoveniami článkov 56 a 63 ZFEÚ zlučiteľný zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom, ktorý bol prijatý po pristúpení Chorvátskej republiky k Únii. Táto právna úprava by sa z dôvodu svojho retroaktívneho účinku mala uplatniť na spor vo veci samej a mala by vplyv na zmluvy o úvere uzatvorené pred pristúpením, ako aj na ostatné právne úkony vyplývajúce z takýchto zmlúv.
- 41 V druhom rade hoci je pravda, že predmetná zmluva o úvere bola uzatvorená pred týmto pristúpením a hoci bola pred ním údajne ukončená, okolnosť, ktorá sa v návrhu na začatie prejudiciálneho konania neuvádza, avšak vyplýva z neho, a to, že niektoré účinky spojené s touto zmluvou a s právnymi úkonmi vyplývajúcimi z tejto zmluvy, predovšetkým zriadenie hypotekárneho záložného práva, v súvislosti s ktorým pani Milivojevićová požaduje zrušenie, naďalej trvajú.
- 42 Ako vyplýva z článku 2 Aktu o pristúpení Chorvátskej republiky a o úpravách Zmluvy o Európskej únii, Zmluvy o fungovaní Európskej únie a Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Ú. v. EÚ L 112, 2012, s. 21), ustanovenia pôvodných zmlúv, najmä články 56 a 63 ZFEÚ, sú záväzné pre Chorvátsku republiku odo dňa jej pristúpenia, a majú sa teda uplatňovať na budúce účinky situácií, ktoré nastali pred pristúpením (pozri analogicky rozsudok z 29. januára 2002, Pokrzeptowicz-Meyer, C-162/00, EU:C:2002:57, bod 50).
- 43 Z vyššie uvedeného vyplýva, že tvrdenia chorvátskej vlády, ktoré smerujú k spochybneniu právomoci Súdneho dvora rozhodnúť o prvej otázke, sa musia zamietnuť vzhľadom na to, že predmetná zmluva, ktorá je základom sporu, síce bola uzatvorená pred pristúpením Chorvátskej republiky k Únii, nič to nemení na tom, že táto otázka sa v prejednávanej veci týka otázky výkladu práva Únie, ktorej odpoveď môže spochybniť zlučiteľnosť vnútroštátnej právnej úpravy, ktorú tento členský štát prijal po tomto dátume a ktorá po uvedenom pristúpení môže takisto mať právne účinky na túto zmluvu, s právom Únie.

O prípustnosti prvej až tretej otázky

- 44 Raiffeisenbank, ako aj chorvátska vláda dospeli k záveru, že prvá otázka má hypotetickú povahu, keďže tvrdili, že sa nepreukázalo, že zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom sa v spore vo veci samej uplatní.
- 45 Chorvátska vláda vzniesla aj námietku neprípustnosti druhej a tretej otázky, keďže sa domnievala, že na právne ustanovenia, na ktoré odkazoval vnútroštátny súd v rámci svojich otázok, a to na článok 4 ods. 1 a na článok 17 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, sa už nebolo možné odvolávať po tom, čo sa Raiffeisenbank dostavila na konanie pred týmto súdom. Čo sa týka článku 25 toho istého ustanovenia, táto vláda tvrdí, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania nevyplýva, že zmluvné strany uzatvorili dohodu o volbe právomoci.

- 46 Pokiaľ ide o prvú otázku, treba poznamenať, že aj keď sa v súčasnom štádiu konania, ktoré pred vnútroštátnym súdom prebieha, tento súd ešte nezaoberal otázkou skutkovej povahy týkajúcou sa určenia miesta uzatvorenia predmetnej zmluvy, teda zásadnou otázkou pre uplatnenie zákona o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom podľa § 3 tohto zákona, táto okolnosť neobmedzuje jeho právomoc posúdiť, v ktorom štádiu tohto konania je pre jeho potreby nevyhnutné, aby Súdnemu dvoru predložil návrh na začatie prejudiciálneho konania (pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. júna 2010, Melki a Abdeli, C-188/10 a C-189/10, EU:C:2010:363, bod 41, ako aj zo 4. júna 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, bod 31), keďže výber najvhodnejšieho času na predloženie takéhoto návrhu patrí do jeho výlučnej právomoci (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. marca 2012, Sibilio, C-157/11, neuvverejnený, EU:C:2012:148, bod 31).
- 47 Pokiaľ ide o druhú a tretiu otázku, treba pripomenúť, že v súlade s ustálenou judikatúrou Súdneho dvora v rámci spolupráce medzi Súdny dvorom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ prináleží iba vnútroštátnemu súdu, ktorý spor prejednáva a ktorý nesie zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby so zreteľom na osobitosti veci posúdil tak potrebu rozhodnutia v prejudiciálnom konaní pre vyhlásenie svojho rozsudku, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Preto, pokiaľ sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok zo 6. marca 2018, SEGRO a Horváth, C-52/10 a C-113/16, EU:C:2018:157, bod 42, ako aj citovaná judikatúra).
- 48 Z ustálenej judikatúry takisto vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí v rámci vlastnej zodpovednosti a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti (rozsudok zo 14. júna 2017, Online Games a i., C-685/15, EU:C:2017:452, bod 42 a citovaná judikatúra). Súdny dvor môže návrh vnútroštátneho súdu zamietnuť len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, pokiaľ ide o hypotetický problém, alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sú mu položené, ako aj na pochopenie dôvodov, pre ktoré sa vnútroštátny súd domnieva, že potrebuje odpovede na tieto otázky, aby mohol rozhodnúť v spore, ktorý prejednáva (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. septembra 2016, Politanò, C-225/15, EU:C:2016:645, bod 22 a citovanú judikatúru). Na rozdiel od toho, čo tvrdí chorvátska vláda, sa pritom nezdá, že problém, ktorý nastoľuje druhá a tretia otázka, je hypotetickej povahy.
- 49 Za týchto podmienok treba dospieť k záveru, že prvá až tretia otázka sú prípustné.

O prvej otázke

- 50 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa články 56 a 63 ZFEÚ majú vykladať v tom zmysle, že im odporuje právna úprava členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá má okrem iného za následok, že zmluvy o úvere a právne úkony založené na takýchto zmluvách uzatvorených na území tohto členského štátu medzi dlžníkmi a veriteľmi so sídlom v inom členskom štáte, ktorí nie sú držiteľmi povolenia vydaného príslušnými orgánmi prvého členského štátu na vykonávanie ich činnosti na jeho území, sú absolútne neplatné odo dňa svojho uzatvorenia, a to aj vtedy, ak boli uzatvorené pred nadobudnutím účinnosti tejto právnej úpravy.

O uplatniteľnej slobode pohybu

- 51 Keďže prejudiciálna otázka bola položená s ohľadom na článok 56 ZFEÚ, ako aj na článok 63 ZFEÚ, treba na úvod určiť, či, a prípadne v akom rozsahu, môže taká právna úprava, o akú ide vo veci samej, ovplyvniť výkon slobodného poskytovania služieb a/alebo voľný pohyb kapitálu.

- 52 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom sa týka finančných služieb poskytovaných úverovými inštitúciami so sídlom mimo chorvátskeho územia, ktoré nemajú povolenia a/alebo schválenia zo strany príslušných chorvátskych orgánov, ktoré na tento účel stanovuje vnútroštátne právo.
- 53 V tejto súvislosti Súdny dvor už rozhodol, že takéto poskytovanie úverov na komerčnom základe sa v zásade týka tak slobodného poskytovania služieb v zmysle článku 56 ZFEÚ a nasl., ako aj voľného pohybu kapitálu v zmysle článku 63 ZFEÚ a nasl. (rozsudok z 22. novembra 2018, Vorarlberger Landes- und Hypothekenbank, C-625/17, EU:C:2018:939, bod 23 a citovaná judikatúra).
- 54 V prípade, že sa vnútroštátne opatrenie týka zároveň slobodného poskytovania služieb a voľného pohybu kapitálu, treba skúmať, do akej miery je ovplyvnený výkon týchto základných slobôd a či za okolností, o aké ide vo veci samej, má jedna z nich prednosť pred druhou. Súdny dvor sporné opatrenie v zásade skúma len z hľadiska jednej z týchto dvoch slobôd, ak sa ukáže, že za okolností, o ktoré ide vo veci samej, je jedna z nich úplne sekundárna vo vzťahu k druhej a možno ju k nej priradiť (rozsudok z 12. júla 2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, bod 70 a citovaná judikatúra).
- 55 Vzhľadom na to, že vo veci samej zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom stanovuje neplatnosť akejkoľvek zmluvy, ktorú v Chorvátsku uzatvoril veriteľ bez povolenia so sídlom mimo územia tohto členského štátu, takýto právny režim môže ovplyvniť prístup k poskytovaniu finančných služieb na chorvátskom trhu pre hospodárske subjekty so sídlom v iných členských štátoch, ktoré nespĺňajú podmienky požadované touto právnou úpravou a ovplyvniť tak zásadným spôsobom slobodné poskytovanie služieb. Keďže restriktívne účinky uvedenej právnej úpravy na voľný pohyb kapitálu sú len nevyhnutným dôsledkom obmedzenia uloženého na poskytovanie služieb (rozsudok z 3. októbra 2006, Fidium Finanz, C-452/04, EU:C:2006:631, bod 48 a citovaná judikatúra), nie je potrebné skúmať zlučiteľnosť tejto právnej úpravy s ohľadom na článok 63 ZFEÚ a nasl.
- 56 V dôsledku toho treba položenú otázku posúdiť len s ohľadom na článok 56 ZFEÚ a nasl., ktoré sa týkajú slobodného poskytovania služieb, so zreteľom na predpoklad, že predmetná zmluva bola uzatvorená v Chorvátsku, čo je skutkový aspekt, ktorý však musí overiť vnútroštátny súd.

O článku 56 ZFEÚ

- 57 Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že slobodné poskytovanie služieb stanovené v článku 56 ZFEÚ vyžaduje nielen vylúčenie akejkoľvek diskriminácie voči poskytovateľovi služieb so sídlom v inom členskom štáte z dôvodu jeho štátnej príslušnosti, ale aj odstránenie všetkých obmedzení, i keď sa uplatňujú bez rozdielu na vnútroštátnych poskytovateľov a poskytovateľov z iných členských štátov, pokiaľ môžu zabraňovať činnosti poskytovateľa so sídlom v inom členskom štáte, kde legálne poskytuje obdobné služby, sťažovať ju alebo ju robiť menej atraktívnou (rozsudok z 18. júla 2013, Citroën Belux, C-265/12, EU:C:2013:498, bod 35 a citovaná judikatúra).
- 58 Z judikatúry Súdneho dvora tiež vyplýva, že činnosť úverovej inštitúcie spočívajúca v poskytovaní úverov predstavuje službu v zmysle článku 56 ZFEÚ (rozsudok z 12. júla 2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, bod 72 a citovaná judikatúra).
- 59 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že v chorvátskom právnom poriadku je neplatnosť zmlúv o úvere uzatvorených s veriteľom bez povolenia stanovená v zákone o spotrebiteľskom úvere, v znení zmien, a zároveň v zákone o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom. Rozsah pôsobnosti týchto dvoch zákonov pritom nie je totožný, keďže rozsah pôsobnosti tohto posledného uvedeného zákona je širší, lebo ako to vyplýva z jeho § 1 ods. 1, tento zákon sa uplatňuje na akékoľvek zmluvy o úvere, vrátane tých, ktoré boli uzatvorené na podnikateľské účely. Naproti tomu zákon o spotrebiteľskom úvere, v znení zmien, sa vzťahuje len na zmluvy, ktoré uzatvorili spotrebiteľia.

- 60 Ako tiež vyplýva z návrhu na začatie prejudiciálneho konania, počas obdobia od 1. júla 2013, keď došlo k pristúpeniu Chorvátskej republiky k Únii, do 30. septembra 2015, keď nadobudol účinnosť zákon o spotrebiteľskom úvere, v znení zmien, uvedená neplatnosť pôsobí na základe retroaktívneho uplatňovania zákona o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom len na zmluvy o úvere, ktoré uzatvorili veritelia bez povolenia so sídlom mimo územia Chorvátska.
- 61 Z výkladu zákona o spotrebiteľskom úvere, v znení zmien, ktorý poskytol Vrhovni sud (Najvyšší súd), totiž vyplýva, že neplatnosť zmlúv o spotrebiteľskom úvere, ktoré boli uzatvorené s veriteľom bez povolenia, sa na základe tohto zákona retroaktívne neuplatňuje na situácie, ktoré nastali pred nadobudnutím jeho účinnosti, t. j. pred 30. septembrom 2015.
- 62 Preto vzhľadom na to, že zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom zavádza režim výnimiek pre určité finančné služby podľa toho, či poskytovateľ služieb má svoje sídlo v inom členskom štáte, než je ten, v ktorom sa služba poskytuje, treba vyvodiť záver, že chorvátske právo sa do 30. septembra 2015, čo je dátum, od ktorého sa neplatnosť zmlúv o úvere uzatvorených s veriteľom bez povolenia rozšírila na zmluvy uzatvorené s veriteľmi so sídlom v tomto členskom štáte, dopúšťalo priamej diskriminácie voči veriteľom so sídlom mimo územia Chorvátska.
- 63 Keďže od tohto dátumu sa režim neplatnosti bez rozdielu uplatňuje na všetkých veriteľov bez povolenia, zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom obsahuje v prípade tohto obdobia obmedzenie výkonu slobodného poskytovania služieb.
- 64 Ako totiž vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, pojem „obmedzenie“ sa vzťahuje na opatrenia prijaté členským štátom, ktoré hoci sa uplatňujú bez rozdielu, ovplyvňujú prístup na trh pre hospodárske subjekty z iných členských štátov (rozsudok z 12. júla 2012, SC Volksbank România, C-602/10, EU:C:2012:443, bod 75 a citovaná judikatúra). V prejednávanej veci pritom zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom podmieňuje prístup na chorvátsky trh s finančnými službami pre veriteľov, ktorí majú svoje sídlo mimo územia Chorvátska, získaním povolenia vydaného Chorvátskou národnou bankou a robí tak prístup na tento trh menej atraktívnym, takže obmedzuje slobodu zaručenú článkom 56 ZFEÚ.
- 65 Preto treba v prvom rade preskúmať, či ciele, na základe ktorých došlo k prijatiu tohto zákona, môžu odôvodniť výnimku podľa článku 52 ZFEÚ a v druhom rade, či uvedený zákon zodpovedá naliehavým dôvodom všeobecného záujmu, pokiaľ je v danom prípade spôsobilý zabezpečiť dosiahnutie sledovaných cieľov a nejde nad rámec toho, čo je potrebné na ich dosiahnutie (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. júla 2013, Citroën Belux, C-265/12, EU:C:2013:498, bod 37 a citovanú judikatúru).
- 66 Pokiaľ ide predovšetkým o obdobie od dátumu pristúpenia Chorvátskej republiky k Únii do 30. septembra 2015, z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že v prípade, že je obmedzujúca právna úprava, o ktorú ide vo veci samej, priamo diskriminačná, možno ju odôvodniť len z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia stanovených v článku 52 ZFEÚ, na ktorý odkazuje článok 62 ZFEÚ (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 9. septembra 2010, Engelmann, C-64/08, EU:C:2010:506, bod 34; z 22. októbra 2014, Blanco a Fabretti, C-344/13 a C-367/13, EU:C:2014:2311, bod 38, ako aj z 28. januára 2016, Laezza, C-375/14, EU:C:2016:60, bod 26).
- 67 Použitie takéhoto odôvodnenia totiž predpokladá existenciu skutočnej a dostatočne závažnej hrozby, ktorou je dotknutý základný záujem spoločnosti (rozsudok z 21. januára 2010, Komisia/Nemecko, C-546/07, EU:C:2010:25, bod 49 a citovaná judikatúra).
- 68 Ako vyplýva z písomných a ústnych pripomienok, ktoré predložila chorvátska vláda, zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom bol prijatý na to, aby chránil veľký počet chorvátskych občanov, ktorí uzatvorili zmluvy o úvere s veriteľmi vykonávajúcimi svoju činnosť bez toho, aby im Chorvátska národná banka vydala náležité povolenie. V tejto súvislosti chorvátska vláda uviedla, že v rokoch 2000 až 2010 bolo s veriteľmi bez povolenia uzatvorených okolo 3 000 zmlúv

o úvere v celkovej hodnote približne 360 miliónov eur. Po prijatí viacerých legislatívnych aktov, ktoré sa neúspešne snažili napraviť následky takýchto zmlúv, bola prijatá táto právna úprava ako posledná možnosť, čo odôvodňuje jej retroaktívne uplatňovanie. Cieľom uvedenej právnej úpravy je tak zachovať verejný poriadok, dobrú povesť a riadne fungovanie finančného sektora, ako aj ochranu slabšej zmluvnej strany, a predovšetkým práv spotrebiteľov.

- 69 Vzhľadom na ciele sledované vnútroštátnou právnou úpravou, o ktorú ide vo veci samej, treba poznamenať, že aj keď sa chorvátska vláda odvoláva na pojem „verejný poriadok“, neuvádza nijakú presvedčivú okolnosť, ktorá by mohla spadať pod tento pojem, ktorý – ako už bolo pripomenuté v bode 67 tohto rozsudku – predpokladá existenciu skutočnej a dostatočne závažnej hrozby, ktorá sa dotýka základného záujmu spoločnosti, keďže úvahy ekonomickej povahy okrem toho nemôžu odôvodniť výnimku podľa článku 52 ZFEÚ (pozri analogicky rozsudok z 21. januára 2010, Komisia/Nemecko, C-546/07, EU:C:2010:25, bod 51).
- 70 Ďalej treba preskúmať, do akej miery môžu byť v prípade obdobia od 30. septembra 2015 obmedzenia vyplývajúce z predmetného režimu neplatnosti odôvodnené naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu v zmysle judikatúry citovanej v bode 64 tohto rozsudku.
- 71 V tejto súvislosti treba konštatovať, že medzi naliehavé dôvody všeobecného záujmu, ktoré uvádza Chorvátska republika, patria tie, ktoré už boli uznané v judikatúre Súdneho dvora, a to profesijné pravidlá na ochranu prijímateľa služby (rozsudok z 25. júla 1991, Collectieve Antennevoorziening Gouda, C-288/89, EU:C:1991:323, bod 14), dobrá povesť finančného sektora (rozsudok z 10. mája 1995, Alpine Investments, C-384/93, EU:C:1995:126, bod 44), ako aj ochrana spotrebiteľov (rozsudok z 18. júla 2013, Citroën Belux, C-265/12, EU:C:2013:498, bod 38).
- 72 Treba tiež pripomenúť, že dôvody, na ktoré sa môže členský štát odvolávať, musia byť podložené príslušnými dôkazmi alebo analýzou spôsobilosti a primeranosti obmedzujúceho opatrenia prijatého týmto štátom, ako aj konkrétnymi dôkazmi podporujúcimi jeho argumentáciu. Pokiaľ sa členský štát chce dovoliť cieľa spôsobilého odôvodniť prekážku slobodného poskytovania služieb vyplývajúcu z vnútroštátneho obmedzujúceho opatrenia, musí poskytnúť súdu, ktorý má rozhodnúť o tejto otázke, všetky informácie, ktoré mu umožnia uistiť sa, že uvedené opatrenie vyhovuje požiadavkám vyplývajúcim zo zásady proporcionality (pozri analogicky rozsudok zo 6. marca 2018, SEGRO a Horváth, C-52/99 a C-113/16, EU:C:2018:157, bod 85).
- 73 V prípade neexistencie takýchto dôkazov však treba konštatovať, že zákon o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom ide zjavne nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie cieľov, ktoré zamýšľa sledovať, pokiaľ prostredníctvom retroaktívneho pravidla, ktoré je všeobecné a automatické, stanovuje neplatnosť všetkých zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom, ktoré boli uzatvorené s veriteľmi bez povolenia, s výnimkou tých, ktoré boli úplne splnené.
- 74 Okrem toho treba poznamenať, rovnako ako to urobila Európska komisia, že na účely umožnenia preskúmania zákonnosti zmlúv o úvere a ochrany slabšej zmluvnej strany bolo možné prijať iné opatrenia, ktoré by menej zasahovali do slobodného poskytovania služieb, a to predovšetkým právne predpisy oprávňujúce príslušné orgány k tomu, aby mohli na základe oznámenia alebo *ex officio* zasiahnuť v prípade nekalých obchodných praktík alebo porušenia práv spotrebiteľov.
- 75 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej právnej úprave členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá má predovšetkým za následok, že zmluvy o úvere a právne úkony založené na takých zmluvách, ktoré boli uzatvorené na území tohto členského štátu medzi dlžníkmi a veriteľmi so sídlom v inom členskom štáte, ktorí nie sú držiteľmi povolenia vydaného príslušnými orgánmi prvého členského štátu na účely vykonávania ich činnosti na jeho území, sú absolútne neplatné odo dňa ich uzatvorenia, a to aj vtedy, ak boli uzatvorené pred nadobudnutím účinnosti uvedenej právnej úpravy.

O druhej otázke

- 76 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článku 4 ods. 1 a článku 25 nariadenia č. 1215/2012 odporuje taká právna úprava členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá v sporoch súvisiacich so zmluvami o úvere s medzinárodným prvkom, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, umožňuje dlžníkom podať proti veriteľom bez povolenia žalobu buď na súdoch štátu, na území ktorého majú títo veritelia sídlo, alebo na súdoch podľa miesta, kde majú dlžníci bydlisko alebo sídlo, a vyhradzuje právomoc rozhodovať o žalobe uvedených dlžníkov proti veriteľom len súdom štátu, na území ktorého majú títo dlžníci bydlisko, a to bez ohľadu na to, či sú spotrebiteľia alebo obchodníci.
- 77 Na úvod treba poznamenať, že nariadenie č. 1215/2012 sa uplatňuje na žaloby podané od 10. januára 2015. Keďže žaloba, o ktorú ide vo veci samej, bola podaná 23. apríla 2015 a vzhľadom na právny vzťah existujúci medzi účastníkmi konania vo veci samej, na jej základ a podmienky jej uplatnenia sa týka občianskych a obchodných vecí v zmysle článku 1 ods. 1 tohto nariadenia, ustanovenia tohto nariadenia sa na prejednávajúcu vec uplatňujú.
- 78 Ako vyplýva z vnútroštátneho rozhodnutia, § 8 ods. 1 a 2 zákona o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom priznáva dlžníkovi právo voľby medzi súdmi štátu, na území ktorého má veriteľ bez povolenia sídlo, a súdmi podľa svojho bydliska, pričom veriteľ sa musí obrátiť na súdy podľa miesta bydliska svojho dlžníka.
- 79 Podľa § 1 ods. 1 zákona o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom sa tento zákon uplatňuje na takéto zmluvy uzatvorené v Chorvátsku medzi dlžníkmi a veriteľmi bez povolenia, a to bez ohľadu na postavenie dlžníka, t. j. či ide o spotrebiteľa alebo o obchodníka.
- 80 Keďže § 8 ods. 1 a 2 uvedeného zákona sa uplatňuje aj na spory medzi obchodníkmi, treba konštatovať, že sa odchyľuje od pravidla všeobecnej právomoci uvedeného v článku 4 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, a to pravidlo bydliska žalovaného, lebo rozširuje rozsah pôsobnosti pravidiel o právomoci ponúkajúcich väčšiu ochranu, ktoré sú v článku 18 ods. 1 tohto nariadenia stanovené ako výnimka len v prospech spotrebiteľov, na všetkých dlžníkov.
- 81 Treba pritom pripomenúť, že v systéme nariadenia č. 1215/2012 predstavuje právomoc súdov členského štátu, na území ktorého má žalovaný bydlisko, všeobecné pravidlo. Len formou výnimky z tejto zásady sú na základe tohto nariadenia taxatívne stanovené prípady, v ktorých žalovaný môže alebo podľa okolností musí byť žalovaný na súde iného členského štátu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. januára 2018, Schrems, C-498/16, EU:C:2018:37, bod 27). Preto skutočnosť, že členský štát vo svojich vnútroštátnych právnych predpisoch stanoví pravidlá právomoci odchyľujúce sa od tejto všeobecnej zásady, ktoré nie sú stanovené v inom ustanovení tohto nariadenia, je v rozpore so systémom zavedeným uvedeným nariadením, a konkrétnejšie s článkom 4 tohto nariadenia.
- 82 Čo sa týka článku 25 nariadenia č. 1215/2012, tento článok priznáva za určitých podmienok zákonnosť dohodám o voľbe právomoci, ktoré zmluvné strany uzatvorili na účely stanovenia súdu členského štátu, ktorý má právomoc na rozhodovanie sporov vzniknutých v súvislosti s konkrétnym právnym vzťahom. V tejto súvislosti treba poznamenať, že z článkov 17 až 19 nariadenia č. 1215/2012 vyplýva, že právomoc na rozhodovanie sporu týkajúceho sa zmluvy, ktorú uzatvoril spotrebiteľ, je v zásade stanovená tými istými ustanoveniami, a podľa článku 25 ods. 4 tohto nariadenia sa doložka o voľbe právomoci môže na takúto zmluvu uplatniť, len pokiaľ nie je v rozpore s ustanoveniami článku 19 toho istého nariadenia.
- 83 Zdá sa pritom, že zo znenia § 8 zákona o neplatnosti zmlúv o úvere s medzinárodným prvkom vyplýva – čo však prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu –, že pravidlá o právomoci, ktoré zavádza, sa uplatňujú bez ohľadu na skutočnosť, či dohody o voľbe právomoci, ktoré zodpovedajú požiadavkám stanoveným v článku 25 nariadenia č. 1215/2012, boli dojednané na základe slobodnej vôle.

84 Vzhľadom na tieto úvahy treba na druhú otázku odpovedať tak, že článku 4 ods. 1 a článku 25 nariadenia č. 1215/2012 odporuje taká právna úprava členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá v sporoch súvisiacich so zmluvami o úvere s medzinárodným prvkom, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, umožňuje dlžníkom podať proti veriteľom bez povolenia žalobu buď na súdoch štátu, na území ktorého majú títo veritelia sídlo, alebo na súdoch podľa miesta, kde majú dlžníci bydlisko alebo sídlo, a vyhradzuje právomoc rozhodovať o žalobe uvedených dlžníkov proti veriteľom len súdom štátu, na území ktorého majú títo dlžníci bydlisko, a to bez ohľadu na to, či sú spotrebiteľia alebo obchodníci.

O tretej otázke

85 Svojou treťou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 17 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 má vykladať v tom zmysle, že dlžníka, ktorý uzatvoril zmluvu o úvere na účely uskutočnenia renovačných prác na nehnuteľnosti, v ktorej má bydlisko, a to predovšetkým s cieľom poskytovať v nej ubytovacie služby v oblasti cestovného ruchu, možno kvalifikovať ako „spotrebiteľa“ v zmysle tohto ustanovenia.

86 Najskôr treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa pojmy používané v nariadení č. 1215/2012, a najmä tie, ktoré sú používané v článku 17 ods. 1 tohto nariadenia, majú vykladať autonómne, predovšetkým s prihliadnutím na systematiku a ciele uvedeného nariadenia v záujme zaistenia jednotného uplatnenia tohto nariadenia vo všetkých členských štátoch (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. januára 2018, Schrems, C-498/16, EU:C:2018:37, bod 28).

87 Pojem „spotrebiteľ“ v zmysle článkov 17 a 18 nariadenia č. 1215/2012 treba vykladať reštriktívne, s ohľadom na postavenie tejto osoby, ktoré zastáva v konkrétnej zmluve v spojení s povahou a cieľom tejto zmluvy, a nie s ohľadom na subjektívne postavenie tejto osoby, lebo jedna a tá istá osoba sa môže považovať za spotrebiteľa v rámci niektorých plnení a za hospodársky subjekt v rámci iných plnení (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. januára 2018, Schrems, C-498/16, EU:C:2018:37, bod 29 a citovanú judikatúru).

88 Preto do osobitného režimu stanoveného uvedeným nariadením v oblasti ochrany spotrebiteľa, považovaného za slabšiu zmluvnú stranu, patria len zmluvy uzatvorené mimo a nezávisle od akejkoľvek činnosti podnikateľskej povahy, ktorých jediným cieľom je uspokojiť vlastnú súkromnú spotrebu jednotlivca, pričom takáto ochrana nie je odôvodnená v prípade zmluvy, ktorej účelom je podnikateľská činnosť (rozsudok z 25. januára 2018, Schrems, C-498/16, EU:C:2018:37, bod 30, a citovaná judikatúra).

89 Táto osobitná ochrana nie je odôvodnená ani v prípade zmluvy, ktorej účelom je podnikateľská činnosť, hoci aj plánovaná do budúcnosti, pretože budúca povaha určitej činnosti nijako nemení jej podnikateľskú povahu (rozsudok z 3. júla 1997, Benincasa, C-269/95, EU:C:1997:337, bod 17).

90 Z toho vyplýva, že osobitné pravidlá právomoci podľa článkov 17 až 19 nariadenia č. 1215/2012 sa v zásade uplatnia, iba ak účelom zmluvy uzatvorenej medzi zmluvnými stranami je použitie dotknutého tovaru alebo služby inak než na podnikateľskú činnosť (pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. januára 2018, Schrems, C-498/16, EU:C:2018:37, bod 31 a citovanú judikatúru).

91 Pokiaľ ide konkrétne o osobu, ktorá uzatvára zmluvu s dvojakým účelom, a to na účely čiastočne súvisiace s jej podnikateľskou činnosťou a čiastočne na súkromné účely, Súdny dvor dospel k záveru, že by sa na ňu mohli uvedené ustanovenia vzťahovať len v prípade, ak by spojitosť medzi touto zmluvou a podnikateľskou činnosťou dotknutej osoby bola taká malá, že by sa stala okrajovou, čo znamená, že by mala v rámci plnenia, na ktoré bola daná zmluva uzavretá, z celkového pohľadu iba zanedbateľnú úlohu (rozsudok z 25. januára 2018, Schrems, C-498/16, EU:C:2018:37, bod 32, a citovaná judikatúra).

- 92 S prihliadnutím na tieto zásady vnútroštátnemu súdu prislúcha, aby určil, či vo veci, ktorú prejednáva, možno pani Milivojevićovú kvalifikovať ako „spotrebiteľa“ v zmysle článku 17 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012. Vnútroštátny súd musí na tento účel vziať do úvahy nielen obsah, povahu a účel zmluvy, ale aj objektívne okolnosti, ktoré sprevádzali jej uzatvorenie (rozsudok z 20. januára 2005, Gruber, C-464/01, EU:C:2005:32, bod 47).
- 93 V tejto súvislosti môže vnútroštátny súd zohľadniť skutočnosť, že pani Milivojevićová tvrdí, že uzatvorila predmetnú zmluvu o úvere na renováciu svojho domu, aby v ňom predovšetkým zriadila apartmány určené na prenájom, pričom musí prihliadnúť k skutočnosti, že časť požičanej sumy bola použitá na súkromné účely. Za takýchto okolností z judikatúry pripomenutej v bode 91 tohto rozsudku vyplýva, že pani Milivojevićovú možno považovať za osobu, ktorá uzatvorila predmetnú zmluvu ako spotrebiteľ iba vtedy, ak spojitosť medzi touto zmluvou a podnikateľskou činnosťou, ktorú predstavuje poskytovanie ubytovacích služieb v oblasti cestovného ruchu, je natoľko okrajová a zanedbateľná, že je úplne zjavné, že táto zmluva bola primárne uzatvorená na súkromné účely.
- 94 Vzhľadom na tieto úvahy treba na tretiu otázku odpovedať tak, že článok 17 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že dlžníka, ktorý uzatvoril zmluvu o úvere na účely vykonania renovačných prác na nehnuteľnosti, v ktorej má bydlisko, aby v nej mohol predovšetkým poskytovať ubytovacie služby v oblasti cestovného ruchu, nemožno považovať za „spotrebiteľa“ v zmysle tohto ustanovenia, ibaže by vzhľadom na kontext plnenia posudzovaného ako celok, pre ktoré sa táto zmluva uzatvorila, mala táto zmluva takú malú spojitosť s touto podnikateľskou činnosťou, že by bolo úplne zjavné, že táto zmluva sleduje primárne súkromné účely, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.

O štvrtej otázke

- 95 Svojou štvrtou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 24 bod 1 prvý pododsek nariadenia č. 1215/2012 vykladať v tom zmysle, že žaloba na určenie neplatnosti zmluvy o úvere a notárskej zápisnice o zriadení hypotekárneho záložného práva na zabezpečenie pohľadávky vyplývajúcej z tejto zmluvy, ako aj na výmaz vkladu hypotekárneho záložného práva z katastra nehnuteľností, predstavuje žalobu, ktorej „predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti“ v zmysle tohto ustanovenia.
- 96 Zo znenia článku 24 bodu 1 prvého pododseku nariadenia č. 1215/2012 vyplýva, že súdy členského štátu, v ktorom sa nehnuteľnosť nachádza, majú výlučnú právomoc rozhodnúť o žalobách v oblasti vecných práv k nehnuteľnosti bez ohľadu na bydlisko účastníkov konania.
- 97 Ako vyplýva z ustálenej judikatúry Súdneho dvora, význam tohto slovného spojenia „ktorých predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti“ sa musí vykladať autonómne, aby sa tak zabezpečilo jednotné uplatňovanie tohto pojmu vo všetkých členských štátoch (pozri v tomto zmysle rozsudky z 3. apríla 2014, Weber, C-438/12, EU:C:2014:212, bod 40, ako aj zo 17. decembra 2015, Komu a i., C-605/14, EU:C:2015:833, bod 23).
- 98 Súdny dvor takisto rozhodol, že ustanovenia článku 24 bodu 1 prvého pododseku nariadenia č. 1215/2012 nemožno vykladať v širšom zmysle, než to vyžaduje ich účel. Účinkom týchto ustanovení je totiž zbavenie účastníkov konania možnosti voľby súdu, ktorú by inak mali, pričom v určitých prípadoch týchto účastníkov konania podriaďujú právomoci súdu, ktorý nie je súdom miesta bydliska ani jedného z nich (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. novembra 2016, Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, bod 28).
- 99 Okrem toho Súdny dvor spresnil, že výlučná právomoc súdov zmluvného štátu, v ktorom sa táto nehnuteľnosť nachádza, sa nevzťahuje na všetky žaloby týkajúce sa vecných práv k nehnuteľnosti, ale len na tie z nich, ktoré patria do pôsobnosti uvedeného nariadenia a zároveň smerujú jednak

k určení rozsahu, zloženia, vlastníctva, držby nehnuteľnosti alebo existencie iných vecných práv k nehnuteľnosti a jednak k tomu, aby sa držiteľom týchto práv zabezpečila ochrana výsad, ktoré vyplývajú z ich právneho postavenia (rozsudok zo 16. novembra 2016, Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, bod 30 a citovaná judikatúra).

- 100 Treba tiež pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora rozdiel medzi vecným právom a osobným právom spočíva v tom, že vecné právo, ktoré sa viaže k hmotnému majetku, vyvoláva účinky *erga omnes*, zatiaľ čo osobného práva sa možno domáhať len voči povinnému (rozsudok zo 16. novembra 2016, Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, bod 31 a citovaná judikatúra).
- 101 Pokiaľ ide v prejednávanej veci o návrhy na vyhlásenie neplatnosti predmetnej zmluvy a notárskej zápisnice o zriadení hypotekárneho záložného práva, treba konštatovať, že sa zakladajú na osobnom práve, ktorého sa možno domáhať len voči žalovanému. Tieto návrhy tak nespádajú do pôsobnosti pravidla o výlučnej právomoci, ktoré je obsiahnuté v článku 24 bode 1 nariadenia č. 1215/2012.
- 102 Naproti tomu, pokiaľ ide o návrh na výmaz vkladu hypotekárneho záložného práva z registra nehnuteľnosti, treba poznamenať, že záložné právo, ak je náležite zriadené v súlade s procesnými a hmotnoprávnymi pravidlami, ktoré v danej oblasti stanovuje vnútroštátna právna úprava, je vecným právom, ktoré vyvoláva účinky *erga omnes*.
- 103 Taký návrh týkajúci sa zachovania výsad vyplývajúcich z vecného práva spadá podľa článku 24 bodu 1 prvého pododseku nariadenia č. 1215/2012 do výlučnej právomoci súdu členského štátu, v ktorom sa nehnuteľnosť nachádza (rozsudok zo 16. novembra 2016, Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, bod 41).
- 104 V tejto súvislosti treba dodať, že vzhľadom na túto výlučnú právomoc súdu členského štátu podľa miesta, kde sa nehnuteľnosť nachádza, pokiaľ ide o návrh na výmaz vkladu hypotekárneho záložného práva z katastra nehnuteľností, tento súd má aj nevýlučnú súdnu právomoc založenú na vecnej súvislosti podľa článku 8 ods. 4 nariadenia č. 1215/2012 rozhodovať o návrhu na určenie neplatnosti zmluvy o úvere a notárskej zápisnice o zriadení tohto hypotekárneho záložného práva, keďže tieto návrhy smerujú proti tomu istému žalovanému, a môžu byť – ako vyplýva z písomností zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii – spojené.
- 105 Vzhľadom na tieto úvahy treba na štvrtú otázku odpovedať tak, že článok 24 bod 1 prvý pododsek nariadenia č. 1215/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba na výmaz vkladu hypotekárneho záložného práva z katastra nehnuteľnosti je žalobou, ktorej „predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti“ v zmysle tohto ustanovenia, avšak pod tento pojem nespadá žaloba na určenie neplatnosti zmluvy o úvere a notárskej zápisnice o zriadení hypotekárneho záložného práva na zabezpečenie pohľadávky vyplývajúcej z tejto zmluvy.

O trovách

- 106 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

- Článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni takej právnej úprave členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá má predovšetkým za následok, že zmluvy o úvere a právne úkony založené na takých zmluvách, ktoré boli uzatvorené na území tohto členského štátu medzi dlžníkmi a veriteľmi so sídlom v inom členskom štáte, ktorí nie sú držiteľmi povolenia**

vydaného príslušnými orgánmi prvého členského štátu na účely vykonávania ich činnosti na jeho území, sú absolútne neplatné odo dňa ich uzatvorenia, a to aj vtedy, ak boli uzatvorené pred nadobudnutím účinnosti uvedenej právnej úpravy.

2. Článku 4 ods. 1 a článku 25 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach odporuje taká právna úprava členského štátu, o akú ide vo veci samej, ktorá v sporoch súvisiacich so zmluvami o úvere s medzinárodným prvkom, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, umožňuje dlžníkom podať proti veriteľom bez povolenia vydaného príslušnými orgánmi tohto členského štátu na vykonávanie ich činnosti na jeho území žalobu buď na súdoch štátu, na území ktorého majú títo veritelia sídlo, alebo na súdoch podľa miesta, kde majú dlžníci bydlisko alebo sídlo, a vyhradzuje právomoc rozhodovať o žalobe uvedených dlžníkov proti veriteľom len súdom štátu, na území ktorého majú títo dlžníci bydlisko, a to bez ohľadu na to, či sú spotrebitelia alebo obchodníci.
3. Článok 17 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že dlžníka, ktorý uzatvoril zmluvu o úvere na účely vykonania renovačných prác na nehnuteľnosti, v ktorej má bydlisko, aby v nej mohol predovšetkým poskytovať ubytovacie služby v oblasti cestovného ruchu, nemožno považovať za „spotrebitela“ v zmysle tohto ustanovenia, ibaže by vzhľadom na kontext plnenia posudzovaného ako celok, pre ktoré sa táto zmluva uzatvorila, mala táto zmluva takú malú spojitosť s touto podnikateľskou činnosťou, že by bolo úplne zjavné, že táto zmluva sleduje primárne súkromné účely, čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu.
4. Článok 24 bod 1 prvý pododsek nariadenia č. 1215/2012 sa má vykladať v tom zmysle, že žaloba na výmaz vkladu hypotekárneho záložného práva z katastra nehnuteľnosti je žalobou, ktorej „predmetom sú vecné práva k nehnuteľnosti“ v zmysle tohto ustanovenia, avšak pod tento pojem nespadá žaloba na určenie neplatnosti zmluvy o úvere a notárskej zápisnice o zriadení hypotekárneho záložného práva na zabezpečenie pohľadávky vyplývajúcej z tejto zmluvy.

Podpisy